

**Norsk Bonde-
og Småbrukarlag**

Studiehefte til Jordbruksforhandlingene 2024

Del 1, august - november 2023

Velkommen til studiearbeid og forberedelser til jordbruksoppgjøret 2024

Denne første delen av studiearbeidet er hovedsakelig ment som forberedelse til landsmøtet i november. Spørsmålene som tas opp i dette heftet vil også være tema for politisk verksted første dagen av landsmøtet, så det er en fordel om utsendingen/e fra lokallaget deres er kjent med hva dere mener om disse sakene. Styret vil dessuten bli fremme én eller flere saker med bakgrunn i dette studieopplegget, som vi ønsker landsmøtets tilbakemelding på. Ved å stille spørsmålene tidlig og legge opp til diskusjoner i flere fora før endelig landsmøtebehandling, ønsker vi å oppnå godt funderte og gjennomdebatterte vedtak i saker som er viktige for lagets videre arbeid. Vi ber om innspill som bidrar til å utforme vårt krav til Jordbruksforhandlingene 2024. Innspill som ivaretar praktiske og teoretiske problemstillinger og løsninger.

Høstens studieopplegg er altså et diskusjonsopplegg, der det ikke skal sendes inn svar til sentralledet. Unntaket er det siste spørsmålet som dreier seg om organisasjon, her vil vi gjerne at dere svarer direkte i det vedlagte digitale spørreskjemaet. Svarfristen settes til fredag 10. november.

Den tradisjonelle delen av studiearbeidet før jordbruksforhandlingene vil som vanlig gå i januar/februar, og da vil det være innsendingsvar.

Vi kjører et fellesmøte på Teams om høstens studiearbeid onsdag 23. august kl 20. Dette seminaret kan telle som en del av studiearbeidet. Møtelenke finner dere på <https://www.smabrukarlaget.no/aktuelt/kalender/fellesmoete-studiearbeid-jf-2024/>

Det kan arrangeres flere studieringer i samme lokallag, så lenge de holdes på forskjellig tid/sted. Det er altså fullt mulig for 4 eller flere personer å gå sammen om å sette opp en studiering i tilknytning til lokallaget. Ringene skal være åpne for alle interesserte, uavhengig av organisasjonstilknytning.

Lykke til med studiearbeidet!

Hilsen styret

TILSKUDD TIL KURS OG STUDIERINGER

Studieforbundet utbetaler 100 kr per kurstime, til kurs/studieringer både med og uten lærer. Studieplan 4123 NBS Jordbruksforhandlinger har en ramme på 4-16 timer, som kan gi et tilskudd på 400-1600 kr. Det vil si at hvis studieringen bruker for eksempel 8 timer, vil lokallaget den tilhører kunne få utbetalt 800 kr.

Det søkes om tilskudd i studieforbundets kursportal i forkant av kurset, og rapporteres i etterkant. Studietimer som er gjennomført *før* søknad/registrering er sendt, vil ikke kvalifisere til tilskudd.

Det som skal registreres ved søknad:

Kursnavn
Studieplan (4123 NBS Jordbruksforhandlinger)
Planlagt start- og sluttdato
Sted (kommune)
Evt. navn på lærer(e)
Planlagt antall kurstimer

Det som skal registreres i kursrapporten:

Deltakerne med navn, kjønn, fødselsår og postnummer.
Oppmøteliste med dato, starttidspunkt og tid brukt per samling, samt krysses av for hvem som deltok når.
Det skal også føres opp eventuelle samlede inntekter og kostnader, og dugnadstimer.

Inngang til kursportalen finner du på studieforbundets hjemmeside

<https://www.naturogmiljo.no/>, eller du kan gå direkte inn her:

<https://tilskudd.studieforbund.no/innlogging>.

Det er innlogging med ID-porten, for eksempel BankID. Første gang lager man seg en bruker, som man knytter til NBS og eget lokallag. På hjemmesiden finner du også veiledninger med nyttige råd og tips for bruk av kursportalen

(<https://www.naturogmiljo.no/tilskudd/ny-kursportal-rad-og-tips>).

Merk at det må ha vært minst fire deltakere på 14 år eller eldre som har deltatt i minst 75% av timene. Alle skal ha kursbevis. Hvis man registrerer e-post på kursdeltakerne i portalen, vil man enkelt kunne sende ut kursbevis med bare et par tastetrykk.

For fullt tilskudd må kursrapporten være sendt inn senest 3 måneder etter endt kurs/studiering.

Ved spørsmål kan dere kontakte Studieforbundet på telefon 90593595 eller på e-post post@naturogmiljo.no.

STUDIEARBEID DEL 1 – JORDBRUKSFORHANDLINGENE 2024

Vi ber om innspill som bidrar til å utforme vårt krav til Jordbruksforhandlingene 2024 og innspill som ivaretar praktiske og teoretiske problemstillinger og løsninger.

Selvforsyning er planteproduksjon i Norge. Enten direkte til mennesker eller via dyr. NBS satser på selvforsyning og vil hjelpe regjeringen med å oppnå sine egne mål om 50% selvforsyning. Hvilke tiltak og endringer må til for at regjeringen skal oppnå målet sitt? Stikkord kan være; Økt planteproduksjon - jordpakke – sjølforsyning – beredskap.

- a. Hvilke tiltak/virkemidler fremmer dette på kort og lang sikt?
- b. Hvordan jobber vi best for å få gjennomslag for dette?

For at bonden skal oppnå **rettferdighet og sosial jamstilling** på linje med resten av samfunnet, må det vesentlige endringer til. NBS har en sterk stemme i kampen om rettferdighet for bonden. *Hva* det vil si å være jamstilt er det likevel ulik oppfatning om, samt *hvordan* skal det løses innad i næringa.

- a. Hva legger dere i å jamstille bonden med samfunnet for øvrig?
- b. Hvordan løse jamstilling innad i næringa – jamstilling mellom alle produksjoner, landsdeler og bruksstørrelser?

Løsdriftskravet 2034 og nye krav til oppstalling 2024. Vi nærmer oss de nye kravene om hold av storfe. Disse kravene byr på utfordringer for bøndene som det ikke ennå er gitt klare tilbakemeldinger om hvordan tilsynsmyndigheten vil forholde seg til. Vi ønsker praktiske tilnærminger som bidrar til å oppfylle/tilpasse seg kravene. Eller en tilpassing av kravene. Som bidrar til at alle bønder kan forsette å drive i fremtiden.

- a. 2024 – Nye krav til oppstalling og beiting for storfe.
  1. Utfordringer og mulige løsninger?
  2. Hva må til for å få med alle produsenter videre?
- b. 2034 – Endelig dato for løsdrift
  1. Utfordringer og mulige løsninger?
  2. Hva må til for å få med alle produsenter videre?

Vi i NBS har fra før presisert at **god dyrevelferd** oppnår man gjennom blant annet god bondevelferd og bedre økonomiske rammer. Økonomi, balanse mellom arbeid og fritid samt nok tid til dyra er helt avgjørende.

- a. Hva forbinder dere med dyrevelferd?
- b. På hvilken måte henger dyrevelferd og bondevelferd sammen?
- c. Hvilke forbedringsområder har vi når det gjelder dyrevelferd i Norge?
- d. Hva må til for å kunne gjennomføre forbedringene?

Roviltforvaltning – roviltforliket. Vi opplever i Norge store utfordringer knyttet til roviltforvaltningen. Byråkratiet er en stor flaskehals i gjennomføringen av forliket, i tillegg til at dyreverorganisasjoner m.fl. trenerer effektiv forvaltning.

- a. Hva må gjøres for å få staten til å følge opp roviltforliket på en mer rettferdig måte?
- b. Er roviltforliket godt nok? Hvordan bør et eventuelt nytt roviltforlik se ut?

Evaluering: Vi ønsker at alle skal være med å evaluere oss 😊 Kommentarer til de ulike spørsmålene kan gis her: <https://forms.office.com/e/ryGDDeLb7j>